

Lakewood Daf Yomi

PRESENTED BY SRULY BORNSTEIN

לע"נ

ברוך דוב ז"ל בן יבלחט"א משה חיים ווידרא נ"י
הרב שמעון דוד בן ר' יעקב יוסף איידער זצ"ל

מראה מקומות רשפי אש

לע"נ מרים שיינדל צה יבלחט"א אפרים שמעון סינאוויץ

LAKEWOODDAFYOMI.COM

דאע"ג דאין יורשין יורדים לנחלה אלא בעדות ברורה³⁵⁴, הכא לאו בתורת ירושה נחית, אלא שיעבוד אותן כאחד מאריסי העיר. הילכך בשמיעה כל דהו סגי, בעד אחד או קול דלא פסיק³⁵⁵ סגי. כיון דאפשר שהקול אמת והנכסים שלו, ומתוך כך ג"כ יעבדם ולא יפסידם, כ"ע ל"פ דמורידין אותו. וכל קרוב האמור בשמעתינן הוא קרוב הראוי לירש³⁵⁶ בנכסים אלו. ואם הם מרובים מורידין לכלם בנכסים לעבדן. ואם אין כאן קרוב, או שאינם רוצים לירד, מורידין להם רחוק שיטפל בהם עד שיבאו הבעלים, או עד שידעו ראייה ברורה שמת. ומסתברא שאם לא היה קרוב בעיר והורידו ב"ד רחוק, כ"ז שיבא הקרוב מורידין אותו לנכסים מכאן ולהבא, וכן כשיגדיל הקטן. וכן דעת מרי הרב ז"ל.

רב אמר אין מורידין. פי' לא קרוב ולא רחוק דילמא מפסיד להו אפילו קרוב וכ"ש רחוק. והיינו דמדמינן לעיל מ"ד אין מורידין למאן דקתני לא יגע בהן.

ואסיקנא דהא מילתא תנאי היא, דאשכחן דפליגי בה במתניתא רבנן ורשב"ג בהדיא, דרבנן סברי אין מורידין ורשב"ג סבר מורידין. ואע"ג דלעיל לא איפשיטא ממתני', הכא איפשיטא מברייתא ולעיל לא שמיע להו מתניתא. או אפשר דשמיע להו, אלא דבעו למידע אי חד טעמא הוא עם טעמא דמתני'. ואפילו למאי דאשכחינן השתא דפליגי בה, אית לן למימר דאפ"ה תרי טעמי גינהו, וכדאמר לעיל ה"נ מסתברא וכו'.

היורד לנכסי שבויין³⁵⁷ וכו'. ושמעין³⁵⁸ מהא מתניתא דכל היכא דמדינא ב"ד מורידין אותו לנכסים, אי ירד מעצמו אע"ג דשלא כדין עשה, אין מוציאין אותו מידו. וכל היכא דאין מורידין, אם ירד מוציאין אותו, ודינו במה שעשה כיוורד לנכסי חברו שלא ברשות.

[לט, א] תנא וכלן שמין להן כאריס. פירש"י³⁵⁹ כי

ובתוס' הרא"ש בסוגיין. 354 כמבואר ביבמות קיז, א וברש"י שם ד"ה שאין. 355 בתוס' שם נקטו בקול ועד אחד, משמע דבעינן לשניהם. אמנם בתוס' הרא"ש נקט בת"י א' דאיירי בע"א ללא קול וכ"ה בתוס' ביבמות שם, ובת"י ב' כ' דאיירי הכא בקול דעדיף מע"א דאינו כלום. וכ"ה שי' התוס' בכתובות כו, א ד"ה והאמר וד"ה אין. 356 כ"פ רש"י בד"ה קרוב. 357 כ"ה בדק"ס. ולפנינו: שבויו. 358 כ"ה בחי' הרשב"א. 359 בד"ה שמין.

מועט לא חששו, וכיון דכן מוטב שלא יגע בהן ויחזיר פקדונן לבעלים כמו שהוא. ויש שפי' ³⁴³ דלא יגע בהן דקתני, ה"פ, אינו חייב ליגע וליטפל למכרן ומשום השב אבדה לבעלים. ולא נהירא³⁴⁴, דהא לגבי פירות והרקיבו דאוקי' בכדי חסרונן, האי לא יגע בהן היינו שאסור ליגע בהן. ומה שפירשתי הוא הנכון בעיני³⁴⁵.

מדרשב"ג נשמע דמורידין קרוב לנכסי שבויו. פי' ³⁴⁶ לאו שנשמע מדרשב"ג דמורידים קרוב טפי מרחוק, דהא מהיכא תיתי. אלא מדרשב"ג נשמע שחייכים בית דין ליטפל בנכסיו להוריד להן אדם לעבדם כדי שלא יאבדו, כי היכי דעביד תקנה במתני'. וכיון דכן שמעי' מסברא דהעובד ההוא ראוי שיהיה קרוב, דאלו רחוק לא אפשר שפיר. דאי בתורת אפוטרופוס שעושה בחנם, אפוטרופוס לדקנני לא מוקמינן כדאיתא לקמ' ³⁴⁷. ואי בתורת אריסות שיטול שכרו כאחד מאריסי העיר, קרוב עדיף טפי. חדא דאית ליה שייכות בנכסים וראויין לו לירושה, ואם ימות קרובו היום או מחר יעמוד בנכסיו ולא ליטרח ב"ד תרי זימני. ועוד דכיון שיש לו שייכות ותקוה בנכסים יעבדם יפה וישמרם יותר. ומדרבנן נשמע דאין מורידין אפילו קרוב. כי אולי הבעלים מקפידים בדבר ושמא יפסידם זה בידים, ומוטב שיאבדו מאליהן הרבה ולא על ידינו מעט, וכדתנן ³⁴⁸ לא יגע בהן ³⁴⁹.

לאו משום דחד טעמא גינהו³⁵⁰. וליכא למימר תרתי למה לי, דהא חדא מגו חדא אמרה לומר דמתני' נשמע הכי.

אחמר שבויו שנשבה. פי' ³⁵¹ שנשבה שלא לדעת, שהלך לסחור ולשוב ולא שב. ומסתברא ³⁵² דלאו דוקא נשבה, אלא ה"ה כל שנשתקע שם שלא היה יכול לחזור מחמת שום דבר אחר. ולא מפקינן מינה אלא רטושין, שהניחו נכסיהם לדעת.

בששמעו בו שמת כ"ע ל"פ דמורידין. פי' ³⁵³ בששמעו בו שמת אפילו שלא בעדות ברורה.

יבמות סו, ב ד"ה לא כ' דהנאה של כילוי אסורה לזר מה"ת ובלא כילוי מותרת. 343 כ"ה בחי' הרמב"ן ובמלחמות וכ"ה בחי' הרשב"א בשם יש מפרשים. 344 כ"ה בחי' הרשב"א. 345 כ"ה בחי' הרשב"א וכ"פ הר"ן. 346 עיי' בחי' הרמב"ן, הרשב"א והר"ן. 347 לט, א. 348 לעיל לח, א. 349 כ"ה בחי' הרמב"ן והר"ן. 350 לפנינו: הוא. 351 כ"ה בחי' הרשב"א בשם הראב"ד. 352 כ"כ בחי' הרשב"א.

353 עיי' בתוד"ה בששמעו וביבמות קטז, ב תוד"ה שאין

דברי מהדורא קמא תורה כג

וכו' ריב"נ אומר מן הפסח ועד העצרת הגם שהר"ע מברטנורא פירש לאתר שיהיו בגיהנם מ"ט יום היינו כל כך ימים שיש מפסח עד עצרת מ"מ בתניא רבתי להראשונים כתוב שלכך אין נושאים נשים בימי ספירת העומר מטעם ריב"נ אלו ולכאורה קשה דאטו מי שמת אחר שבועות ימתינו לדונו עד הפסח הבא שירד בגיהנם וכן מי שמת סמוך לשבועות ומקודם יופטר באיזה ימים מועטים עד שבועות אלא ודאי כדברי הר"ע שהוא רק מספר כ"כ ימים אבל בכל ימות השנה. אולם כדי ליישב דברי התניא (מהראשונים) בעל כרחך לומר כונתו שאז בימי ספירת העומר נתעורר דין על הנשמות שנתחייבו וכו' (וגם אז בעצרת דנין הנשמות כמ"ש בתולעת יעקב להר"ם בן גבאי ז"ל) ע"כ אז מקודם עצרת בימי ספירת העומר אומרים כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא כדי לעורר זכות בעד הנשמות שכולם יזכו לעולם הבא ולקבל דינים בימים האלו ולנחמם כי על ידי היסורים שסבלו בגיהנם יזכו לחיי עולם הבא בגן עדן וזה טעם לשבח כנזכר:

כא. אולם בפשטות הכתוב ראשית חכמה יראת ה' פירשתי כבר על דרך שאמרו חז"ל [סוטה דף ג' ע"א] אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטו"ת וז"ש ראשית חכמה (היינו החכמה הראשונה והיותר גדולה. הוא) יראת ה' (להתנהג ביראת ה'). שלא ענין חכמה להיות בכלל שוטה) כנזכר:

כב. ובזה אמרתי הענין מה שמקובל אצל הצדיקים בשם רבינו הקדוש החוזה מלובלין זי"ע כי היתה נפשו שמחה בלימוד הש"ס בבואו למימרת ר' נחמן בר יצחק והגיד כי הבע"ד רצה ליתן לו הרבה מדרגות יותר ולהניח לו הרבה דברים רק שלא ילמוד גמרא ובפרט מימרת ר' נחמן בר יצחק. והכיר מזה (בידיעת ההפכיים א') וידע ברוח קדשו שזהו תיקון גדול לנפש לרצונו יתברך שמו רק שילמדו גמרא ובפרט בבואו לדברי רנב"י כנזכר ע"כ שמעתי. וקדושת

כד דברי מהדורא קמא תורה

דבריהם ז"ל עמוקים מני ים אך י"ל הפירוש כפשוטו גם כן בזה כי העיקר וראשית חכמה ירא"ת ה' וכמו שאמרו חז"ל [יומא ע"ב ע"ב וכן בשבת ל"א ע"ב עיי"ש] והוא הראשית והתכלית. והנה אמרו בש"ס [שבת דף קנ"ו ע"ב] בר' נתמן בר' יצחק דאימיה דר' נתמן בר' יצחק אמרי לה כלדאי (פירש"י חוזים בכוכבים) בריך גנבא הוה לא שבקתיה גלויי רישיה אמרה ליה כסי רישיך כי היכי דתיהוי עלך אימתא דשמיא ומזה למדו בטוש"ע או"ח [סי' ב' סעי' ו'] לכסות ראשו והרי מזה המקור ירא"ת ה' מר' נתמן בר' יצחק ושפעל אצלו הכיסוי ראש (להיות מזה המקור כנוכר) גם נגד טבעו ומזלו שנולד במזל שאמרו הכלדאים להיות גנב ומזה נצמח שורש הלכה הנזכרת לכסות ראשו שהוא דת ישראל. ולא דוקא ממדת חסידות בלבד כמו שביארנו בחי' אות חיים על הלכות תפילין [סי' כ"ה ס"ק ה'] על פי דברי הט"ז דלמה אין מזכירין "ישראל" בכל ברכת השחר רק באזור ישראל בגבורה ועוטר ישראל בתפארה ותירץ הט"ז דשאר ברכות נתקנו להנאות העולם ולא לישראל דוקא מה שאין כן אזור ישראל בגבורה שהוא כשלוש החגורה משום שאסור להיות לבו רואה את הערוה וכן עוטר ישראל משום כסי רישיך דליהוי עלך אימתא דשמיא והרי מזה דהכיסוי ראש הוא מדינא (ולא ממדת חסידות בלבד) דהא תקנו חז"ל על זה ברכת עוטר ישראל (לישראל בלבד) שהוא מדת ישראל כנוכר (ודלא כמ"ש בביאור הגר"א או"ח סי' א') עיי"ש בחיבורנו הנזכר. כאשר עינינו רואות. בפרט בדורותינו שהוא דת יהודי שכל המיקל בזה ניכר שפרק עול ר"ל.

וכן מצינו עוד מימרות דרבנ"י בש"ס אשר המשכיל בלבבו יבין האיך הם לצורך תיקון נפשנו וכהאי דאמרינן בסוטה [דף ה' ע"א] לענין גאווה א"ר נתמן בר' יצחק לא מינה ולא מקצתה וכו' [וכן פסק כותיה הרמב"ם בהלכות דיעות פ"ב הלכה ב']. וגם בסוף סוטה אמרינן משמת רבי בטלה ענוה וירא"ת חט"א א"ל רב נתמן לתנא לא תיתני יראת חטא דאיכא אנא והיינו שורש הירא"ה שקנה ועבד בנפשו כנ"ל. וזהו רק

דברי מהדורא קמא תורה כה

לשיטת רש"י בגיטין [דף ל"א ע"ב] דסתם רב נחמן הוא ר"נ בר יצחק אמנם לשיטת התוספות שחלקו שם עליו בזה וס"ל דסתם רב נחמן הוא בר יעקב יתכן גם כן בזה כיון דבעין יעקב [בסוף סוטה] גרס בזה בפירוש רב נחמן בר יצחק. ועיין ש"ס מגילה [דף כ"ח ע"ב] שפירש"י שרנב"י היה מחסידי בבל ועיין ש"ס שבת [דף ל"ז ע"ב] רב נחמן בר יצחק מרא דעובדא הוה פירש"י מדקדק במעשיו עכ"ל. [ועיין גזיר (דף כ"ג ע"ב) וכן בהוריות (דף י"ב ע"ב) אמר רב נחמן בר יצחק גדולה עבירה לשמה ממצוה שלא לשמה, וזה שייך (ראויים למי שאמרם) רק לחסיד אמיתי המתחסד עם קונו לעשות עבירה לשמה ובזה מוסר נפשו היינו גם נפשו ממש מעוה"ב בשביל עשיית רצונו ית"ש והמב"י]. העירותי זה המעט תן לחכם ויחכם עוד זה' יודע האמת בשורש הנשמות וקישורי תיקונם ה' יעזרנו לתקן ככל צרכנו והשייך לחלקנו:

כג. מה שמצינו מנהג הצדיקים רבותינו ואבותינו שהחשיבו לכלים שהשתמשו בהם צדיקים וכן כמה צדיקים וחסידים שילמו בעד כאלו הון רב ונקרא "שומא" בפי העולם [ועיין בדברינו בשו"ת מנחת אלעזר חלק ד' (עודנו בכתובים) סי' ט' לענין מה דפסקינן בש"ע חו"מ [סימן רס"ז] בהמוצא תפילין שיטום דמיהם אם יש חילוק בין תפילין יקרים מסופר צדיק עיי"ש] וממה שאמרו [ירושלמי שבת פי"ב ה"ג] קרש שזכה להנתן בצפון וכו' פשוט דאין ראי' לזה אמנם נ"ל מקורו בירושלמי [מ"ק פ"ג הלכה א' וכן הוא בירושלמי נדרים פ"ט הלכה א'] מקלו של ר' מאיר היתה והיא היתה מלמדתו דעת עכ"ל הרי שחפץ השתמשות של צדיק (הגם שהוא חפץ גשמי) זוכין על ידו לדעת ומכל שכן לעניני טובות עולם הזה:

כד. וכן מה שנהגו הצדיקים מתלמידי בעש"ט הקדוש זי"ע והבאים אחריהם לקבוע להם דרכים וענינים בעניני גשמיים לעשות בהם יחודים ועל ידי זה הוא חוקים וסדרים איך להתנהג בכל דבר פרטי

פֶּרֶק ראשון

חזון להסידיה

גלוי החוזה מלבלין זיע"א לקדשת וסגלת מאמרי רב נחמן בר יצחק

'זכרון אליהו' זידיטשוב

מקור ראשון הנמצא באמתחת הספרים בגילוי סוד רב נחמן בר יצחק, הלא הוא בספר 'זכרון אליהו' לרבי אליהו בן הגה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב זיע"א, שנדפס בלעמבערג שנת תר"מ לח"ק. ספר זה מלא וגדוש בדברי חסידות וקבלה, והוא משמש מקור טהור לכמה מהנהגות ומימרות החוזה מלובלין.

בסוף הספר הנזכר נדפס מדור מיוחד ובו רמזים לפי סדר מועדי השנה. ושם ברמזי ראש השנה מביא המחבר את דברי רב נחמן בר יצחק (גמ' ראש השנה ח, א) שבראש השנה נידון העולם, מראשית שנה עד אחרית שנה, והמחבר ממתיק סוד בביאור דבריו בגילויים עליונים וטמירים, ובין בתרי דבריו הוא כותב בזו הלשון: **"והנה שמעתי בפשם הרב הקדוש מלבלין זללה"ה, אשר אם לומד גמרא קודם התפלה שיטת רב נחמן בר יצחק, אז מאיר לו תפלתו"**.

ושם ממשיך המחבר בגילוי רזי הדברים, אלו מקצת דבריו: **"ויש לפרש פונתו, פי רב נחמן בר יצחק עולה בגימטריא פתח חכמה בינה, הינו שמאירים לו סוד המוחין לתפלה"** (ראה להלן שער ב, העתקת דבריו הקושיים).

'דברי תורה' מונקאטש

בין ספריו הרבים של כ"ק האדמו"ר הגאון הנודע רבי חיים אלעזר שפירא ממונקאטש זיע"א בעל ה'מנחת אלעזר', מתייחדת סידרת ספריו 'דברי תורה' שיצאו לאור בתשעה חלקים בין השנים תרפ"ב-תרצ"ו. בכמה מקומות בספריו אלו, מוזכר הענין שגילה החוזה מלובלין במאמרי רב נחמן בר יצחק. נעתיק את דבריו במהדורא קמא אות כב:

"מקבל אצל הצדיקים בפשם רבנו הקדוש החוזה מלבלין זיע"א, פי היתה נפשו שמחה בלמוד הש"ס, בבואו למימרת רב נחמן בר יצחק. והגיד פי הבעל-דבר רצה לתנו לו הרבה מדרגות יותר ולהניח לו הרבה דברים, רק שלא ילמד גמרא, ובפרט מימרת רב נחמן בר יצחק. והפיר מזה 'בידיעת ההפכים אחת', וידע ברוח-קדשו שזהו תקון גדול לנפש, לרצונו יתברך שמו, רק שילמדו גמרא, ובפרט בבואו לדברי רב נחמן בר יצחק פנזקר".

אחר הבאת הדברים הנזכרים, מפיטור בעל הדברי תורה בקולמוס-קדשו: "וְקִדְשֵׁת דְּבָרֵיהֶם ז"ל
שְׂמֹקִים מִיָּסִי". ומכל מקום הוא טובל בקסת ומאיר את הענין פְּאֹד היראה, ומייסד שרב נחמן בר
יצחק היה בבחינת יראת ה', וזהו סיבת חביבות מאמריו, וכמו שהבאנו נועם דבריו, להלן שער ב.

הדברי חיים מצא
הביא ששמע מא
יוסף להבה עמוד 68.

חזון נִפְרָץ

פלא בתוך פי
זה נתגלה בדוק
כידוע מצדי
שכל שיותר ק
אפשרות לפעו
לדעת את הפכ
הדבר כי היפוכו
היצר וחילותיו.

אף סוד זה
ההפכיים, וככ
הַרְבֵּה דְּבָרִים,
אֲחַת, וְיִזְעַךְ בְּר
ובשארית י
שהשיג החזו
זה מבואר בפו
ולהוריד הנפט

נִפְשׁוֹ קֶשֶׁן

מצינו בככ
בספר ויו
את דבריו ה
יסוד צדיק, ו
בְּגִנֵּי הַקְּדוֹשׁ
יצחק היתה

מִצְוַה לְפָרְסָם

דבריו של הרבי ממנוקאטש משמשים כמקור היותר ידוע לחזונו של החוזה בענין מאמרי רב נחמן
בר יצחק, וזוהבא בכמה ספרים.
וראה בפירוש 'מעדני מלך' לצעטיל קטן להגאון הקדוש רבי אלימלך מליזענסק, על מה שכתב
שם: "וזהו מאד בהתמדת הלימוד שיעורין כסדרן" וכו'. כתב בהערה בשם הרב הגאון אב"ד דק"ק
האלייך, בזה הלשון: "אני חושב למצוה לפרסם מה שכתב בליקוטי דברי תורה בענין רב נחמן בר יצחק
וכו. והעתיק שם את כל לשון קדשו של 'דברי תורה' הנ"ל.

'אֵלֶּף פֶּתֶב'

אחד מתלמידי הנוודים של בעל ה'שבט סופר' הלא הוא הגאון רבי יצחק ווייס זצ"ל ראב"ד ווערבו,
בעל ספר עשרות ספרים. היה יחיד ומיוחד בהערכת שמועות מדורות שלפניו. בין תכריך כתבי-יו
פנסם מיוחד הנקרא 'אֵלֶּף פֶּתֶב' ובו מאות שמועות מצדיקי הדורות. שם במאמר תשעט הוא כותב:
שְׂמֹקִים מִיָּסִי מֵאִיר הַלֵּוֹי לְאֵנְדָא - קַעַת בְּמִנְקָאטְשׁ, שְׁהַגְאוֹן הַקְּדוֹשׁ וְשׁ דְּלִזְבְּלִין אִמְרו: טוֹב לְלַמֵּד מִנְקָא
קוֹדֵם הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר מְזַכֵּר בּוֹ רַב נַחְמָן בְּרִי יִצְחָק, וּמוֹעִיל לְקַבְּלַת הַתְּפִלָּה.

תּוֹסֵפֶת מְקוּרוֹת

נציין מקורות שהורים נוספים בהם הובאה מעלת רוממות מאמרי רב נחמן בר יצחק, בלא שהזכירו
במפורש את מקור הענין מהחוזה מלובלין.

נפלאות מו"ט - בספר המובחר 'נפלאות מהרי"ט' ובו קורות ונפלאות ממרן הגה"ק ק"ק האדמו"ר
חסאמאר ע"א, הובא (בעמוד כא) בשם אחד מגדולי תלמידיו רבי שמעון רייך זצ"ל, ששמע ביום

הפורים מפי הרבי ז"ל "אז א איד לערנט גמרא אינדערפרי פאר'ן וואונען און ער פאגענגענט א נאָמֵן
פון רב נחמן בר יצחק, איז דאס א סגולה אויף יְדֵאת שְׂמִימִים" -כאשר יהודי לומד גמרא בבוקר לפני
התפילה ונדמם לו מאמר של רב נחמן בר יצחק, הרי זו סגולה ליראת שמים].

רבי דוד וייס זצ"ל - הגאון החסיד רבי דוד וייס דומ"ץ דקהילת ווישווא היה אחד מחמשה אחים
שהרה"ק רבי יהושע מבעלזא כינה אותם בכינוי נשגב 'חמשה חומשי תורה'. זכה להסתופף אצל בעל

שרכח"ל הינו המשיח, והזכיר רביז"ל דברי הגמ' סנהדרין (צח ע"ב) אמר רב נחמן אי מן חייל הוא (אם משיח מאותם שחיים עכשו - רש"י) כגון אנא וכי.

וכן ידוע מה שאמר רביז"ל ע"ע (שיחות הר"ן רי"ב), הלכה כרב נחמן. [ויש לציין עוד, דמציינו אצל רב נחמן שאמו היא שראנה עבוד היראת שמים שלו, שלא יסור ממנו כיסוי הראש וכד', והוא כעין דא"י שאמר רביז"ל שיקראוהו בשם אמו דייקא, היות שיש לה חלק גדול במדרגותיו].

ביאור דרך רביז"ל, שכן היתה דרך

רנב"י

ג' **רנב"י** זה י"ל דררכו רנב"י כבחי' דרכו דרביז"ל, וכמו שכתבנו באריכות במקו"א (עיין בביאור האותיות אות ע' ועוד מקומות), שדרכו דרביז"ל לעלות מתכלית הגבול, שכבחי' הכלית הדין, דבחי' הכלים דכלים, ומהם לעלות אל הכלית אור הפשוטות. - וכמו שכשעלה רבו"ל לאר"י. הכנים עצמו במדרגת קטנות דקטנות כבדי לעלות לגדלות דגדלות. - וכבחי' מה שדרך רביז"ל לחזק ולהרים את הנשמות הנפולות ולהפוך מירידות שלהן לעליות (כלשון ה'שיר ידיות' הודע של ר"י בריסער זצ"ל). והיינו שקיבל רביז"ל כשעלה לאר"י, את המתנה והכח להמתיק את הדין דר"ה. וכן אשכחן אצל רב נחמן בר יצחק שהזמירא הראשונה שלו בש"ס (שבידוע

מ"י צדוק י"ע אפשר ללמוד מהות הדבר מפנים הראשונה שהוא מוכר בתורה, וכע"ז בענינו) - היא (כדף ד ע"ב) שאעפ"כ חזר דוד וסמכן ברוה"ק כרתיב סומך ה' לכל הנופלים, וזהו בכחי' דוד העולה לבחי' יוסף בתכלית השלימות. - היינו שדוד הוא בסוד הדלו"ת, בחי' מלכות דלית לה מגרמא כלום, ויוסף הוא בכחי' רוה"ק, בחי' הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו, ורוה"ק דיוסף שנקראת ע"ש אות סמך - בן ששים לחכמה, היא הסומכת את בחי' הנפילה שבדלו"ת של דוד. וחזינן שהו עסק רנב"י, הגבהת הנופלים ע"י רוה"ק דאורי החכמה. וע"כ החוזה מלובלין י"ע שהיה דבוק באור החכמה (כדעת רוחק שנשתבח בה כשמו 'חווה'), היה יכול על ידי התקשרות לרנב"י, ג"כ ללכת בדרכו להעלות ריבוי נפשות נפולות, וע"כ התנגד הס"מ לזה בכל חוקק.

בדברי רנב"י שכתב ל"ח ניכר ביותר בחי' הנ"ל

ד' **ועפ"י** הקדמה זו נפרש דברי רנב"י בסוגיין. - וכפרט שדף ל"ח רומז לענין זה וכמש"כ לעיל, דל"ח הוא בסוד יצחק אע"ה שקיבל נשמת דוכרא בעקידה בהיותו בן ל"ח שנה, ואז נתעלה מבחי' דין דקדושה בתכלית, ונכלל ונתבטל לגמרי במדרגתו של אביו, בחי' החסד, ופועשה זה דעקידה. והרחמים העצומים, וכו'.

פשוטי עם ולהקים חבורה של יחידים, כמבואר בספרים בארוכה.

תתעורר (מס' ש) שמתוך אל ת המע [ה]

דבוקים כחי' פשטות בדברי דבריה דבריו. קשה צדיקי פשט הא

ו' וד בנימי בנימי בשמ הנוק דבחי' ולא כר י לברך בדע הוא תנא המל'

כשבת מו: שאמר בריך רחמנא דלא כסיפיה רבא לרב אויא.
 וברכות לט: כששאל לתנא שלו מה שמך א"ל שלמן א"ל שלום אתה ושלום משנתך.

חבריו הגדולים.

רב הונא בריה דרב יהושע היו בידר בישיבת רבא כב"ב כב, מתיב על דברי רב נחמן בר יצחק והוא תירץ לו כפסחים לג, ובסנהדרין ל: אמר לו רנב"י תנוח דעתך שהנחת את דעתך.

רב חייא מהורמיו ארדשיד, בב"ב נב, ארנב"י אישתעי לו וכו'.

מר בריה דרבינא (דוננא) אמר עליו רנב"י שהוא ירא שמים כשבת כא, ובעי מיניה רנב"י שם קח.

ר"פ היה עמו בישיבת רבא כב"ב כב, אמר לר"פ משמיה דרבא כריתות ח, רבא בר שאילתא בגימין לט: אשכחיה רנב"י ושאלו.

דמי בר חמא ביבמות לט: א"ל רנב"י אכשור דרי?

ובזמנו היו שני ראשי גלותא האחד מר שמואל כביצה כה: שאמר אנא אפיקתיה למר שמואל משמשא לטולא וכו', ואח"כ אבא מדי כנדה סז: שהלך רנב"י לפיז את אשתו שתטביל.

ובס"הד כותב שאבא מרי היה חמוי ואין שום מקור לזה (זולת אם נאמר שר"ג בר יצחק היה התנא דבי נשיאה) ושם מוכח אך שהיה החכם שלו.

תלמידיו והאומרים בשמו.

רב אחא הקשה לו כע"ז ג, וביובחין גורם רב אחא גלילאי.

רב אחא בר יעקב משמיה כב"ב נב, איבו, יסופר ע"ז לה: שאכל פת כותי ואמר רנב"י לא תשתעו בהדיה.

רב אשי, במנחות קב, אמר אמריתא לשמעתא קמיה דר"נ ובתוס' שם גרסי קמיה דר"ב או ר"נ בר יצחק.

כתמא למאי נ"מ למירמא וכו'.
 וכן בבקיאיתו במקרא היה עד להפליא והעמיד ע"י הגרסאות על מכונם כשבת עז: שנשאל גמואה או גמיעה אמר רב נחמן בר יצחק הגמאיני וכו'.

וביצה לה: אמר מאן דתני משירין לא משתבש וכו'.

וביבמות יז, מאן דתני ראשונה לא משתבש (ושם הסר תיבת בר יצחק).

וב"ק ס, מאן דתני ליבה לא משתבש, ושם קטז: מאן דתני מסיקין לא משתבש וכו'.

ובעירובין סא, מאן דתני אנשי לא משתבש (ושם הסר תיבת בר יצחק).

וכן היה בקי נפלא במסורה כדמצינו שאמר שבת כה: מקרן כתיב, ושם נה: בני כתיב, ויומא לח: חסידו כתיב, ושם עה: מחספס כתיב, וסוכה ט: בסכת כתיב, ומגילה טו: ורב כתיב, ויבמות סה: וכשבה כתיב, וכתובות סט: ינחם כתיב, וע"ז כד: ויעלה כתיב, והוריות ה, מצות כתיב, ובסנהדרין ח, מי כתיב ואשמיעכם, ושמעתי כתיב.

ומאמריו כהלכה מלאים בכל הש"ס וכמעט שנוכל לומר שהוא נכלל בכלל הוויות דאביי ורבא שהוא היה רוח החיה באיפנים במתיבתא דרבא.

ומלבד גדולתו בתורה היה חסיד גדול כשבת לו: שקראו אביי מרי דעובדא (עיין לעיל).

וכשמת רב אדא בר אבא היה מתאונן פן נענש ע"י כב"ב כב, (כפי' התוס' שם), והיה רגיל לומר תנוח דעתך שהנחת את דעתך כפסחים לב, סנהדרין ל:.

ואמר ברכות ו: כל הנהנה מסעודת חתן ומשמחו כאלו בנה אחת מחורבות ירושלים.

ואמר שם יהא אדם זהיר בהפלת שחרית.

וכבוד חבריו היה יקר עליו כנפשו